

Mgr inż. Mirosław Warczak

Promotor: dr. hab. Henryk Ćwikliński prof. nadzw. UG,

Streszczenie rozprawy doktorskiej pt.

„KSZTAŁTOWANIE POLITYKI BUDŻETOWEJ GMIN WIEJSKICH
W POLSCE
(NA PRZYKŁADZIE GMINY LINIEWO)”

W praktyce samorządowej niezwykle istotna jest odpowiednia dyscyplina budżetowa (budowanie bazy dochodowej budżetu) oraz identyfikacja endogenicznych i egzogenicznych czynników rozwoju gospodarczego dla potrzeb realizacji przyjętej polityki budżetowej. Stąd narodził się pomysł niniejszej rozprawy doktorskiej. Przedmiotem podjętej dysertacji z jednej strony jest ocena stanu gospodarki finansowej (budżetowej) badanych gmin, w tym identyfikacja endogenicznych i egzogenicznych czynników rozwoju gospodarczego, a z drugiej strony empiryczne wypracowanie modelu poprawy efektywności prowadzonej polityki budżetowej pod kątem decyzyjnym (kształtowania i realizacji polityki budżetowej). Celem pośrednim jest z kolei poszukiwanie rezerw efektywnościowych w organizacji, majątku, finansach i polityce budżetowej, przyczyniających się do wzrostu efektywności i sprawności działania gmin wiejskich.

Przedstawione badania i ich wyniki odnoszą się do pięciu gmin, ale w zamyśle autora mają one być źródłem refleksji, inspiracji oraz pewnej rekomendacji dla zarządzania menedżerskiego innymi gminami w Polsce, które – co jest oczywiste – niekiedy w sposób zasadniczy różnią się między sobą. Właściwe zarządzanie w sektorze finansów publicznych (gminami wiejskimi) oparte powinno być o ocenę gospodarki finansowej tych jednostek samorządu. Właśnie odpowiednia ocena finansowa jest wyjściowym zbiorem empirycznym oraz instrumentem wsparcia procesu decyzyjnego w tych gminach. Jej zadaniem jest ograniczenie błędnych decyzji oraz ułatwienie odpowiedzi danej jednostce samorządu terytorialnego na zmiany zachodzące

w jej otoczeniu. Zamysłem zastosowanych narzędzi analitycznych w tej rozprawie jest to, aby ich założenia przyczyniły się do wzrostu efektywności i sprawności działania gmin wiejskich w Polsce.

W toku przeprowadzonych badań stwierdzono iż: najważniejszym czynnikiem wpływającym na płynność finansową budżetu danego samorządu gminnego oraz jej wiarygodność finansową (bazę dochodową), są głównie dochody własne. To właśnie od wielkości dochodów własnych uzależnione są możliwości rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej określonej gminy. Dlatego w przyjmowaniu i budowaniu strategii oraz taktyki finansowej tak ważny jest aspekt poprawy dochodów własnych gmin wiejskich.

Przeprowadzone oceny stały się także bazą odniesienia do dalszej analitycznej części tej rozprawy, ponieważ właśnie poprzez pryzmat oceny finansowej poszczególnych gmin z grupy referencyjnej przechodzi się do praktyki wypracowania tzw. „Modelu Źródło”, najogólniej mówiąc analitycznego programu realizacji polityki budżetowej na przykładzie badawczym gminy Liniewo. Model ten staje się w ten sposób narzędziem bieżącego monitoringu sytuacji finansowej w danej gminie. Reasumując wszystkie odpowiedzi i uzasadnienia odnoszące się do hipotezy głównej (zbilansowane zarządzanie środkami finansowymi gminy wiejskiej stanowi klucz do jej harmonijnego rozwoju) oraz hipotez pomocniczych tej rozprawy, można wyciągnąć logiczny wniosek, iż tylko racjonalne i efektywne zarządzanie menedżerskie zbilansowaną polityką budżetową gmin wiejskich w Polsce może przyczynić się nie tylko do rosnącej roli lokalnych samorządów gminnych w systemie finansów publicznych i gospodarce kraju, ale również do bieżącego wzrostu efektywności przyjętych działań i harmonijnego funkcjonowania finansów samorządu lokalnego gmin wiejskich w Polsce.

Mirosław Łańca